

Republica Moldova

GVERNUL

HOTĂRÂRE Nr. HG467/2023
din 05.07.2023

**cu privire la aprobarea Programului național
de securitate transfuzională și autoasigurare
a țării cu produse sanguine pentru anii 2023-2027**

Publicat : 01.08.2023 în MONITORUL OFICIAL Nr. 277-281 art. 665 Data intrării în vigoare

În temeiul art.7 lit. g) din Legea nr. 241/2008 privind donarea de sânge și transfuzia sanguină (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.1-2, art.2), cu modificările ulterioare, art.7 alin. (4) și art. 29 din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 34, art. 373), cu modificările ulterioare, art. 5 lit. a) și art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.252, art. 412), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul național de securitate transfuzională și autoasigurare a țării cu produse sanguine pentru anii 2023-2027 (se anexează).

2. Ministerele și alte autorități administrative centrale:

1) vor întreprinde măsurile necesare pentru executarea integrală și în termenele stabilite a prevederilor Programului național de securitate transfuzională și autoasigurare a țării cu produse sanguine pentru anii 2023-2027;

2) vor prevedea anual, în limitele mijloacelor aprobate, alocații pentru realizarea acțiunilor prevăzute în Programul sus-numit;

3) vor informa anual, până la data de 25 februarie, Ministerul Sănătății despre executarea Programului menționat.

3. Ministerul Sănătății, până la 1 aprilie, va prezenta Guvernului raportul anual cu privire la realizarea prevederilor Programului nominalizat.

4. Finanțarea acțiunilor prevăzute în Programul menționat se va efectua din contul alocațiilor aprobate anual în bugetul de stat, fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală și bugetele locale pentru acest scop.

5. Se recomandă consiliilor municipale Chișinău și Bălți, administrației unității teritoriale autonome Găgăuzia (Gagauz-Yeri) și consiliilor raionale:

1) să elaboreze programe teritoriale privind securitatea transfuzională și autoasigurarea țării cu produse sanguine pentru anii 2023-2027;

2) să creeze comisii pentru realizarea programelor teritoriale privind securitatea transfuzională și autoasigurarea țării cu produse sanguine pentru anii 2023-2027;

3) să prevadă anual alocații pentru realizarea acțiunilor prevăzute în Programul menționat;

4) să informeze anual, până la data de 25 februarie, Ministerul Sănătății despre executarea Programului nominalizat.

6. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Sănătății.

PRIM-MINISTRU Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul sănătății Ala Nemerenco

Ministrul finanțelor Veronica Sirețeanu

Nr. 467. Chișinău, 5 iulie 2022.

Aprobat

prin Hotărârea Guvernului nr. 467/2023

PROGRAM NAȚIONAL

de securitate transfuzională și autoasigurare a țării

cu produse sanguine pentru anii 2023-2027

I. INTRODUCERE

1. Transfuzia de produse sanguine este o componentă indispensabilă a îngrijirilor medicale, care contribuie la salvarea a milioane de vieți atât în situații de rutină, cât și în situații de urgență, permite intervenții medicale și chirurgicale din ce în ce mai complexe și îmbunătățește substanțial speranța de viață și calitatea vieții pacienților cu o varietate de afecțiuni acute și cronice.

2. Ministerul Sănătății stabilește și aprobă politica în domeniul securității transfuzionale și de autoaprovizionare a țării cu produse sanguine și o implementează la nivel național prin intermediul unităților serviciului de transfuzie a sângelui, constituit din Centrul Național de Transfuzie a Sângelui, 16 secții de transfuzie sanguină și 58 de cabinete de transfuzie sanguină.

3. În perioada 2017-2022, în parteneriat cu alte autorități publice centrale și locale, organizații neguvernamentale internaționale și naționale, s-a contribuit la asigurarea securității transfuzionale și a autoaprovizionării țării cu produse sanguine prin buna

organizare a sistemului de donare voluntară de sânge și componente sanguine, fortificarea capacităților de supraveghere a calității și siguranței sângelui donat, dezvoltarea și diversificarea serviciilor de asistență hemotransfuzională funcțională, optimizarea practicilor de transfuzie a sângelui în îngrijirea pacientului, asigurarea de hemovigilență și farmacovigilență, bazate pe sisteme de colectare a datelor cuprinzătoare și fiabile. Suportul financiar din proiecte, granturi și alocații bugetare a menținut procesele de producere a produselor sanguine, conform necesităților reale ale sistemului de sănătate, și a asigurat terapia transfuzională în cadrul instituțiilor medico-sanitare, în corespundere cu protocoalele clinice naționale aprobate în acest scop.

4. Programul național de securitate transfuzională și autoasigurare a țării cu produse sanguine pentru anii 2023-2027 (în continuare - *Program*) a fost elaborat de Ministerul Sănătății în comun cu un grup de specialiști din cadrul Centrului Național de Transfuzie a Sângelui, instituțiilor medico-sanitare publice republicane și raionale, reprezentanți ai Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Justiției, Consiliului municipiului Chișinău și UTA Găgăuzia (Gagauz-Yeri). Prezentul Program este o continuitate a Programului național de securitate transfuzională și autoasigurare a țării cu produse sanguine pentru anii 2017-2021, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 657/2017, și reprezintă o parte componentă a politicii social-economice a statului, cu impact direct asupra calității serviciilor medicale reflectate prin viețile umane salvate, în corespundere cu politicile sectoriale în domeniul sănătății ale Programului de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană”, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 28/2023, obiectivul general 5 „Îmbunătățirea sănătății populației prin contribuția activă a unui sistem de sănătate modern și eficient, care răspunde nevoilor fiecărui individ” al Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobate prin Legea nr. 315/2022, și obiectivele generale 1.3 „Consolidarea sistemului de supraveghere în sănătate publică și creșterea potențialului de răspuns la urgențele de sănătate publică” și 2.2 „Modernizarea sistemului de sănătate și îmbunătățirea calității serviciilor de sănătate” ale Strategiei naționale de sănătate „Sănătatea 2030”, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 387/2023.

5. Implementarea prezentului Program urmează a fi realizată de Ministerul Sănătății și instituțiile de profil din sistemul de sănătate, în comun cu alte autorități publice centrale de specialitate, autorități publice locale, precum și alte instituții și organizații neguvernamentale din Republica Moldova și internaționale.

II. ANALIZA SITUAȚIEI

6. Cerințele naționale de produse sanguine sunt determinate de capacitatea sistemului de sănătate al țării și de cererea continuă crescută de sânge pentru a sprijini procedurile medicale și chirurgicale din ce în ce mai sofisticate, îngrijirea traumei și gestionarea hemopatiilor. Creșterea îmbătrânirii populației care necesită mai multă îngrijire medicală a dus, de asemenea, la creșterea cerințelor de sânge și componente sanguine.

7. Accidentele rutiereucid și rănesc sau provoacă dizabilități pentru mii de oameni, dintre care o mare parte necesită transfuzii în primele 24 de ore de tratament. Frecvent transfuziile de produse sanguine sunt prescrise pentru tratamentul hemoragiei, complicațiilor în timpul sarcinii și al nașterii, în situații provocate de anemia severă din

copilărie, în cazul traumelor și în managementul tulburărilor congenitale ale sângelui. Accesul la produse sanguine sigure ajută la prevenirea deceselor materne, iar transfuzia de sânge a fost identificată ca una dintre cele opt funcții salvatoare în urgențele obstetricale și pentru nou-născuți. Disponibilitatea la timp a produselor sanguine în situații de urgență reprezintă unul dintre factorii determinanți ai supraviețuirii pacientului.

8. Pacienții care necesită transfuzii ca parte a managementului lor clinic au dreptul ca produsele sanguine să fie disponibile pentru a satisface nevoile lor și pentru a primi cel mai sigur sânge posibil. Disponibilitatea în timp util a sângelui și a produselor din sânge sigure este esențială pentru țară și pentru toate instituțiile medico-sanitare în care se efectuează transfuzii.

9. Centrul Național de Transfuzie a Sângelui se confruntă frecvent cu o dublă provocare: de a asigura atât o aprovizionare suficientă, cât și calitatea și siguranța sângelui și a produselor sanguine pentru pacienții a căror viață sau bunăstare depinde de transfuzia de sânge. Rezervele de produse sanguine necesită a fi reînnoite în mod constant, având în vedere că sângele și componentele sanguine donate au o perioadă de valabilitate limitată. Crearea condițiilor optime de stocare și păstrare îndelungată a componentelor sanguine, de menținere a stocurilor de produse sanguine este una esențială.

10. În scopul asigurării pacienților cu produse sanguine, instituțiile serviciului de transfuzie a sângelui (Centrul Național de Transfuzie a Sângelui și secțiile de transfuzie sanguină din cadrul instituțiilor medico-sanitare publice) recoltează anual, în medie, 30 000 kg de sânge, 24 000 kg de plasmă, inclusiv 8 000 kg prin metoda afereză și 350 kg de plachete prin metoda afereză. Cantitatea de materie primă (sânge, celule și plasmă) donată de donatori este în creștere, datorită majorării consumului de produse sanguine ca urmare a sporirii morbidității populației în forme cronice de maladii somatice, oncohematologice, intervenții chirurgicale masive (cardiovasculare, transplant, protezare de articulații).

11. Centrul Național de Transfuzie a Sângelui produce, conform Nomenclatorului național al produselor sanguine umane pentru utilizare terapeutică și diagnostică, 17 tipuri de componente sanguine pentru utilizare terapeutică, 8 tipuri de preparate biomedicale sanguine pentru utilizare terapeutică și 4 tipuri de preparate sanguine pentru utilizare diagnostică. Calitatea tratamentului cu produse sanguine este direct proporțională cu gradul de biosiguranță a acestora. Componentele sanguine produse sunt deleucocitate, ceea ce asigură un grad înalt de biosecuritate, care urmează a se menține și/sau dezvolta în corespundere cu normele bunelor practici de producere a produselor sanguine.

12. Este dovedit că un serviciu de transfuzie a sângelui bazat pe donarea voluntară de sânge este capabil să răspundă cererii de produse din sânge în orice situație. Doar donarea voluntară de sânge și componente sanguine, asigurată de participarea continuă a unui număr constant de donatori voluntari de sânge și componente sanguine, oferă statului garanția de menținere a stocurilor de produse sanguine adecvate în raport cu cerințele clinice în creștere, urgențele în sănătate publică și situațiile excepționale. Disponibilitatea programelor eficiente de promovare a voluntariatului în donarea de sânge, implicarea și fidelizarea partenerilor (autoritățile publice locale din cadrul teritoriilor administrative de nivelurile întâi și al doilea, prestatorii de servicii de asistență medicală primară, tinerii din cadrul instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnic, angajații Ministerului

Afacerilor Interne și ai structurilor de asigurare a ordinii publice, militarii și funcționarii din cadrul structurilor de apărare, angajații structurilor subordonate Ministerului Justiției, agenții economici, agenții de publicitate, instituțiile mass-media, organizațiile neguvernamentale și asociațiile de voluntari) în organizarea donărilor voluntare de sânge pot menține numărul de donatori voluntari, rata mai mare de donări voluntare permanente cu impact pentru stocurile disponibile de produse sanguine. Un rol aparte le revine liderilor comunitari, care prin exemplul personal de participare la donarea de sânge pot atrage mai mulți voluntari la donare din rândul populației.

13. Potrivit rezultatelor studiului de evaluare de cunoștințe, atitudini și practici privind donarea voluntară și neremunerată de sânge și componente sanguine a populației din Republica Moldova realizat în anul 2021, 52,8% din respondenții categoriei populației generale au menționat că disponibilitatea mai multor puncte pentru donarea sângelui va îmbunătăți procesul de donare voluntară și va spori interesul de participare la donare. Sporirea accesibilității populației la donarea voluntară de sânge se va atinge prin crearea mai multor puncte de donare staționare la nivel național și a condițiilor corespunzătoare pentru realizarea colectelor mobile, inclusiv asigurarea cu autovehicule special concepute pentru donarea de sânge și componente sanguine.

14. Gradul de participare a populației generale la donarea voluntară de sânge și componente sanguine este direct dependentă de conștientizarea valorii civice a actului de voluntariat prin donarea de sânge de către populație, precum și de către liderii locali și instituțiile mas-media, care reprezintă prima sursă de informare și recrutare la donarea voluntară. Promovarea și fidelizarea eficientă a populației în ceea ce privește donarea voluntară de sânge pot fi atinse prin sporirea gradului de informare și conștientizare a importanței voluntariatului în donarea de sânge, asigurarea măsurilor de educație și informare continuă a elevilor, studenților și partenerilor în organizarea donărilor voluntare de sânge (instituțiilor mass-media (jurnaliștilor), preturilor/primăriilor, entităților subordonate altor autorități publice centrale, asociațiilor de voluntari și organizațiilor neguvernamentale).

15. Pandemia de COVID-19 a demonstrat în mod clar vulnerabilitatea și instabilitatea sistemului de aprovizionare cu sânge în multe țări. Această situație ne-a impus să atragem atenția asupra necesității de implementare în regim de urgență a programului de gestionare a sângelui centrat pe pacient. Acest lucru a ajutat la abordarea impactului pandemiei de COVID-19 asupra pacienților dependenți de transfuzii, a gradului de pregătire și răspuns al serviciului de transfuzie a sângelui la viitoarele urgențe în sănătate publică, inclusiv la protejarea sustenabilității acestuia. Programul de gestionare a sângelui pacientului îmbunătățește starea generală de sănătate a populației, reduce morbiditatea și mortalitatea, reduce riscul și costurile sistemului de sănătate asociate cu anemia, pierderea de sânge și maladiile cronice ce necesită cu regularitate transfuzii de produse sanguine.

16. Studiarea continuă a recomandărilor instituțiilor internaționale și a directivelor Uniunii Europene în domeniu permite identificarea lacunelor legislației naționale și a divergențelor acestuia de la standardele internaționale. Revizuirea continuă a cadrului normativ național și implementarea prevederilor acestuia vor sprijini inovarea în domeniu și optimizarea accesului la sânge, evitarea penuriei în ceea ce privește produsele sanguine și asigurarea că cadrul legal-normativ național este pregătit pentru orice amenințare în

sănătate, fiind aplicate inclusiv lecțiile învățate din pandemia provocată de COVID-19.

17. Amenințările transfrontaliere pentru sănătate impun participarea Ministerului Sănătății, inclusiv prin intermediul Centrului Național de Transfuzie a Sângelui, la realizarea planurilor de acțiuni de consolidare și cooperare cu alte state ale Uniunii Europene în schimbul de bune practici în cadrul programelor de gestionare a produselor sanguine, managementul sângelui pacientului și utilizarea optimă a produselor sanguine. Integrarea în programele de asistență medicală transfrontalieră cu acces la rețelele europene de referință oferă oportunități și instrumente pentru a îmbunătăți standardele de îngrijire prin hemotransfuzie și de management al sângelui pacientului, în corespundere cu standardele aprobate în acest scop la nivel european și documentele de politici publice naționale ce reglementează fortificarea structurilor implicate în răspunsul la urgențe în sănătate publică (personal, asigurare cu echipamente/dispozitive).

18. Instituțiile serviciului de transfuzie a sângelui (Centrul Național de Transfuzie a Sângelui și secțiile de transfuzie sanguină din cadrul instituțiilor medico-sanitare publice) evaluează permanent riscurile potențiale de infecții prezente în populația de donatori și stabilește criteriile de selecție a donatorilor menite să minimizeze riscul de transmitere a infecțiilor de la donatori la primitori. Deși au fost realizate eforturi mari la capitolul asigurării securității produselor sanguine, totuși rata depistării în rândul donatorilor de sânge a markerilor infecțiilor hemotransmisibile rămâne a fi înaltă. Astfel, potrivit evidențelor statistice ale anului 2022, la 100 mii de donatori aceasta constituie: pentru hepatita virală B - 567,0 cazuri, hepatita virală C - 530,9 cazuri, HIV infecție - 141,8 cazuri, și sifilis - 924,2 cazuri.

19. Rezultatele screeningului de laborator la prezența markerilor infecțiilor ce se transmit prin sânge al donărilor reprezintă unul dintre criteriile de biosiguranță a produsului sanguin și punctul final de decizie în eliberarea componentelor sanguine pentru utilizarea clinică. Tehnologiile de testare și testele trebuie să fie adecvate pentru screeningul sângelui donat, fiind adesea concepute, în primul rând, pentru a ajuta la diagnosticarea timpurie a infecției la indivizii asimptomatici sau purtători de markeri ai infecțiilor hemotransmisibile.

20. Managementul calității se asigură prin disponibilitatea și aplicarea prevederilor documentelor de calitate în producerea produselor sanguine, inclusiv pentru condițiile de transportare, stocare și pregătire pretransfuzională a produselor sanguine, dotarea cu dispozitive medicale pentru testările de laborator, inclusiv de compatibilitate sanguină pretransfuzională. În cadrul evaluărilor performanței managementului calității în asistența hemotransfuzională se mai constată deficiențe în activitatea instituțiilor medico-sanitare referitor la asigurarea și menținerea managementului calității. Fortificarea măsurilor de conștientizare a importanței respectării standardelor de calitate în asistența hemotransfuzională, la toate etapele de organizare a acesteia, rămâne o necesitate de instruire continuă.

21. Procesele tehnologice de producere a produselor sanguine necesită asigurarea calității, prin prezența și menținerea unui sistem corect conceput și pus în practică, care include conceptele referitoare la bunele practici de fabricație, controlul calității și managementul riscului în domeniul calității, precum și ajustarea condițiilor și a spațiilor de

producere conform cerințelor aprobate în acest scop.

22. Deși au fost realizate instruirii pentru personalul medical din cadrul instituțiilor medico-sanitare în utilizarea rațională a produselor sanguine și asigurarea hemovigilenței, se constată lacune în cunoștințele personalului medical responsabil de prescrierea produselor sanguine pentru tratamentul hemotransfuzional. Programele de educație medicală continuă necesită a fi adaptate la ghidurile europene ce țin de managementul asistenței hemotransfuzionale, având ca obiectiv tratamentul centrat pe pacient.

23. Resursele umane reprezintă un element de bază în funcționarea serviciului de transfuzie a sângelui, implicând concomitent un număr divers de specialiști competenți în domeniu (personal cu studii superioare și medii de specialitate medicală, tehnicieni, bioingineri). Asigurarea Centrului Național de Transfuzie a Sângelui cu numărul suficient de angajați și programe de educație medicală continuă la nivel național și internațional în domeniul de activitate, aprecierea și motivarea materială a acestora de către stat vor duce la micșorarea fluctuației de personal angajat, creșterea responsabilității față de sarcini și îmbunătățirea calității serviciilor de producere a produselor sanguine prestate de unica instituție specializată în acest domeniu din țară.

24. Actualmente țara face față autoasigurării cu componente sanguine, pe când gradul de autoasigurare cu preparate biomedicale sanguine, fabricate din plasma umană, nu întotdeauna acoperă necesitatea reală și nici nu este corespunzător nomenclatorului de produse existent la nivel internațional (lipsa factorilor de coagulare VIII, IX și X, complexul protrombinic, imunoglobulina umană, soluția cu administrare intravenoasă). Tratamentul cu preparate biomedicale sanguine este necesar în toate situațiile existente în acordarea asistenței medicale (urgență majoră, urgență și planică), acestea reprezentând un set de medicamente produse din plasma umană, vitale pentru urgențele în sănătate publică și extrem de necesare în medicina calamităților (cutremure de pământ, avarii tehnogene, conflicte armate, pandemii), inclusiv pentru menținerea rezervei de stat. Numărul anual al pacienților ce beneficiază de transfuzii este de peste 23 000 și numărul acestora, precum și numărul de transfuzii ar putea fi cu mult mai mari, în cazul în care sectorul de producere ar fi permis asigurarea cu factori de coagulare (VIII, IX și X, complexul protrombinic).

25. Gradul de disponibilitate a produselor sanguine și a volumului necesar pentru oferirea asistenței hemotransfuzionale este direct dependent de condițiile și nivelul de dotare cu tehnologii de recoltare a sângelui și a componentelor sanguine, de procesare a sângelui și a plasmei umane în produse sanguine, de testare de laborator a sângelui donat la markeri ai infecțiilor hemotransmisibile și imunoematologie, de control al calității de laborator și tehnic al proceselor, materiei prime, produselor intermediare și finale, de transportare, stocare, validare, a căror performanță are un impact direct asupra securității transfuzionale și a autoaprovizionării țării cu produse sanguine.

26. Tehnologiile informaționale sunt indispensabile pentru activitatea de asistență hemotransfuzională și reprezintă resursa principală de integrare a informațiilor privind toate etapele de producere a produselor sanguine, utilizare clinică a produselor sanguine, inclusiv monitorizarea managementului sângelui la pacient, asigurarea trasabilității produselor sanguine, a evidenței și a stocării informației privind Registrul național al donatorilor de sânge și componente sanguine și Registrul produselor sanguine. Ministerul

Sănătății deține Sistemul informațional automatizat „Serviciul de Sânge”, care necesită actualizare periodică și dotare cu echipamente/tehnică informațională și servicii pentru buna funcționalitate a acestuia.

27. Pornind de la rezultatele realizării Programului național de securitate transfuzională și autoasigurare a țării cu produse sangvine pentru anii 2017-2021, și anume a următorilor indicatori:

1) asigurarea cerințelor de siguranță și biosecuritate a produselor sanguine în asistența hemotransfuzională la 100% pentru toate donările sanguine;

2) menținerea sistemului de management al calității în asistența hemotransfuzională la 95,6%;

3) autoaprovizionarea țării cu sânge și produse sanguine prin asigurarea hemotransfuziilor cu produse sanguine conform argumentărilor bazate pe standardele naționale, menținerea și reînnoirea rezervelor de produse sanguine curente pentru necesitățile sistemului de sănătate, inclusiv a rezervelor materiale de stat;

4) dezvoltarea continuă a donărilor voluntare de sânge/componente sanguine la 98,3% donări voluntare de sânge și componente sanguine, comparativ cu indicatorul de 80,9% la începutul programului (anul 2017), și creșterea numărului anual de donatori voluntari permanenți în dinamica anilor 2017-2021 de la 23 până la 69, în medie cu 30% anual, în raport cu indicatorul scontat în program de 1% anual;

5) executarea bugetului în volum total de 474 634,38 mii de lei, ceea ce constituie 84,38% din bugetul programului (planificat 562 433,95 mii de lei), inclusiv surse financiare din bugetul de stat cu 88,3% (419 250,9 mii de lei), fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală cu 4,2% (20 096,0 mii lei), bugetul fondatorilor instituțiilor medico-sanitare publice cu 1,4% (6 756,7 mii lei) și donații cu 6,1% (28 530,78 mii lei), și în corespundere cu problemele identificate, se constată că prezentul Program corespunde cu documentele de politici naționale ce au ca scop îmbunătățirea sănătății populației prin contribuția activă a unui sistem de sănătate modern și eficient, ce răspunde nevoilor fiecărui individ și rămâne în continuare un obiectiv strategic nu doar pentru sistemul de sănătate, dar și pentru Republica Moldova, securitatea transfuzională fiind parte componentă a securității naționale.

III. OBIECTIVELE PROGRAMULUI

28. Obiectivul general al Programului constă în asigurarea a 100% din cerințele naționale de siguranță și biosecuritate a produselor din sânge și a serviciilor de transfuzie sanguină prin autoaprovizionarea cu produse sanguine, menținerea continuă a donărilor voluntare de sânge și a managementului calității.

29. Obiectivul general al Programului se va realiza în baza următoarelor obiective specifice:

1) consolidarea integrală (100%) a politicii naționale de siguranță transfuzională cu cerințele cadrului normativ al Uniunii Europene până în anul 2027;

2) realizarea a 95% din activitățile asistenței hemotransfuzionale în corespundere cu documentele sistemului de management al calității ce reglementează acest domeniu, până în anul 2027;

3) asigurarea autoaprovizionării cu produse sanguine și a accesibilității la servicii de asistență hemotransfuzională, astfel ca, până în anul 2027, 100% din hemotransfuzii să fie asigurate cu produse sanguine, conform prevederilor protocoalelor clinice naționale;

4) dezvoltarea și menținerea continuă a donărilor voluntare de sânge și componente sanguine, cu un număr total de donări voluntare nu mai mic de 98% până în anul 2027 și o creștere anuală cu 5% a numărului donatorilor voluntari permanenți.

30. Pentru consolidarea politicii naționale de siguranță transfuzională, în conformitate cu cerințele legislației Uniunii Europene privind asigurarea asistenței hemotransfuzionale, se propun următoarele activități:

1) revizuirea, elaborarea și aprobarea actelor normative naționale ce reglementează:

a) donarea voluntară și neremunerată de sânge și componente sanguine:

i) garanțiile sociale ale donatorilor voluntari de sânge și componente sanguine, inclusiv permanenți;

ii) amendamente la cadrul legislativ pentru facilitarea procesului de dezvoltare și menținere a voluntariatului în donarea de sânge și componente sanguine;

b) producerea produselor sanguine:

i) standarde, instrucțiuni, algoritmi pentru activitatea de donare de sânge și componente sanguine, recoltare de sânge și preparare de componente sanguine;

ii) standarde, regulamente, instrucțiuni, monografiile farmaceutice pentru asigurarea bunelor practici de producere pentru preparatele biomedicale sanguine;

iii) revizuirea și actualizarea Nomenclatorului național al produselor sanguine umane pentru utilizare terapeutică și diagnostică în corespundere cu prevederile Ghidului european de preparare, utilizare și asigurare a calității componentelor sanguine emis de Directoratul european pentru calitatea medicamentelor și îngrijiri medicale al Consiliului Europei și ale monografiilor europene de producere a preparatelor medicamentoase din plasma umană;

c) activitatea hemotransfuzională la nivel de instituție medico-sanitară prestatoare de servicii medicale:

i) standarde și protocoale clinice naționale pentru medicii prescriptori de produse sanguine;

ii) ghid de management al sângelui pacientului pentru medici și asistenți medicali practicieni;

iii) standarde, instrucțiuni, algoritmi pentru activitatea unității de transfuzie a sângelui (secție/cabinet de transfuzie sanguină) din cadrul instituției medico-sanitare;

d) gestionarea riscurilor în activitatea de asistență hemotransfuzională, prin mecanismul de autoaprovizionare cu produse sanguine, cu descrierea modalităților de gestionare a unei crize care afectează sau ar putea afecta aprovizionarea cu sânge și produse sanguine, inclusiv orientări personalizate și specifice cu privire la grupele de produse sanguine (componente sanguine eritrocitare, plasmatică și factori recombinanți de coagulare, plachetare, alte preparate biomedicale sanguine);

e) managementul calității în asistența hemotransfuzională:

i) indicatorii naționali de monitorizare și evaluare a asistenței hemotransfuzionale, corespunzător pentru sectorul de producere a produselor sanguine și aplicarea clinică a produselor sanguine;

ii) standardul de audit intern și extern al asistenței hemotransfuzionale în cadrul instituțiilor prestatoare de servicii de recoltare a sângelui și a componentelor sanguine, de producere a preparatelor sanguine și al instituțiilor prestatoare de servicii medicale cu oferire de transfuzii de produse sanguine;

2) atragerea de surse financiare externe prin elaborarea proiectelor de programe investiționale (granturi) pentru perfecționarea tehnologiilor de producere a produselor sanguine de utilizare terapeutică și diagnostică, examinare de laborator a sângelui donatorilor și recipientilor de produse sanguine;

3) încheierea de acorduri bilaterale cu serviciul de transfuzie a sângelui din cadrul statelor membre ale Uniunii Europene pentru participare în diverse proiecte de schimb de experiență, inclusiv transfrontaliere, în vederea creșterii eficienței sistemului de asigurare a securității transfuzionale și a aprovizionării cu produse sanguine.

31. Activitățile asistenței hemotransfuzionale vor fi realizate în corespundere cu documentele sistemului de management al calității ce reglementează domeniul respectiv, prin menținerea și îmbunătățirea performanței managementului calității și a programului de gestionare a sângelui pacientului. În acest sens, se propun următoarele acțiuni:

1) revizuirea structurii de organizare a Centrului Național de Transfuzie a Sângelui pentru organizarea și asigurarea managementului calității în corespundere cu prevederile directivelor europene;

2) elaborarea unor mecanisme și instrumente de motivare, inclusiv salariale, pentru personalul Centrului Național de Transfuzie a Sângelui în scopul reducerii ratei de fluctuație a angajaților și al sporirii gradului de profesionalism specific domeniului de producere a preparatelor sanguine;

3) asigurarea cerințelor de siguranță și biosecuritate a sângelui, componentelor și preparatelor biomedicale sanguine în corespundere cu prevederile actelor normative naționale, ale Ghidului european de preparare, utilizare și asigurare a calității componentelor sanguine emis de Directoratul european pentru calitatea medicamentelor și

îngrijiri medicale al Consiliului Europei, bunele practici de producere (GMP), monografiile farmacopeice ale Uniunii Europene pentru dispozitive medicale (consumabile, reagenți, teste, reactivi de laborator) în procesul de recoltare a sângelui și a componentelor sanguine, de producere a componentelor și a preparatelor biomedicale sanguine, de testare a sângelui donat, a componentelor și a preparatelor biomedicale sanguine, de transportare și păstrare, de control al calității produselor sanguine;

4) asigurarea cerințelor de biosiguranță a transfuziilor de produse sanguine pentru:

a) examinările imunohematologice în corespundere cu prevederile actelor normative naționale și ale Ghidului european de preparare, utilizare și asigurare a calității componentelor sanguine emis de Directoratul european pentru calitatea medicamentelor și îngrijiri medicale al Consiliului Europei;

b) transportarea, stocarea, evidența și gestionarea produselor sanguine în unitatea de transfuzie a sângelui (secția/cabinetul de transfuzie sanguină) și în cadrul instituției medico-sanitare prestatoare de servicii medicale cu aplicarea în tratament a transfuziilor de produse sanguine;

5) îmbunătățirea performanței managementului calității în cadrul Centrului Național de Transfuzie a Sângelui, prin:

a) realizarea auditului intern al sistemului de calitate în subdiviziunile Centrului Național de Transfuzie a Sângelui;

b) fortificarea măsurilor de asigurare a sistemului de hemovigilență (identificarea și raportarea reacțiilor adverse postdonare, a incidentelor adverse (near-miss) în activitatea de producere a produselor sanguine);

c) acreditarea laboratoarelor Centrului Național de Transfuzie a Sângelui la standardul internațional;

d) participarea laboratorului Centrului Național de Transfuzie a Sângelui la studiile interlaboratoare de măsurare a performanței profesionale PTS (*Proficiency Testing Scheme*), organizate de Directoratul european pentru calitatea medicamentelor și îngrijiri medicale al Consiliului Europei pentru examinările de laborator la markeri ai infecțiilor hemotransmisibile, imunohematologice;

e) participarea laboratorului de control al calității produselor sanguine și soluțiilor perfuzabile la încercări de competență prin intermediul comparărilor interlaboratoare, în raport cu criteriile prestabilite pentru examinările de laborator ale calității componentelor, preparatelor diagnostice și biomedicale sanguine;

f) participarea Centrului Național de Transfuzie a Sângelui la schemele europene Blood-Quality Management pentru unitățile de transfuzie a sângelui în scop de îmbunătățire și/sau monitorizare a sistemului de management al calității;

6) îmbunătățirea performanței managementului calității în cadrul instituțiilor medico-sanitare prestatoare de servicii medicale cu oferire de asistență hemotransfuzională, prin:

a) realizarea auditului intern al managementului organizațional, de calitate și al sângelui pacientului la nivel de instituție medico-sanitară;

b) participarea laboratorului instituției medico-sanitare la studiile interlaboratoare de măsurare a performanței profesionale pentru examinările de laborator în imunohematologie, organizate de Centrul Național de Transfuzie a Sângelui;

c) participarea periodică la programul de evaluare externă a activității asistenței hemotransfuzionale realizată de instituția medico-sanitară;

d) fortificarea măsurilor de asigurare a sistemului de hemovigilență (identificarea și raportarea reacțiilor adverse postdonare (pentru secții de transfuzie sanguină), a reacțiilor posttransfuzionale, a incidentelor adverse (near-miss) în activitatea hemotransfuzională);

7) asigurarea instruirii specialiștilor Centrului Național de Transfuzie a Sângelui și ai instituțiilor medico-sanitare (secție/cabinet de transfuzie sanguină, clinicieni-practicieni de diferite profiluri medicale):

a) în asigurarea și menținerea managementului calității în unitățile serviciului de transfuzie a sângelui (centrul, secția/cabinetul de transfuzie sanguină);

b) în îmbunătățirea managementului sângelui pacientului prin asigurarea programelor de pregătire universitară și postuniversitară pentru studenți și rezidenți și educație medicală continuă pentru medici specialiști în cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în actualități în transfuziologie - producerea produselor sanguine și utilizarea clinică a produselor sanguine (modul de 100 de ore), managementul hemoragiei severe în cardiochirurgie, pediatrie, chirurgia noncardiacă, obstetrică și ginecologie, boli interne (modul de 30 de ore) și izoimunologie (modul de 100 de ore);

c) în îmbunătățirea managementului sângelui pacientului prin asigurarea programelor de pregătire în cadrul colegiilor de medicină pentru studenți, asistenți medicali/laboranți și educație medicală continuă în cadrul Centrului de Educație Medicală Continuă a Personalului Medical și Farmaceutic cu Studii Medii pentru personalul medical cu studii medii de specialitate în programul de gestionare a sângelui pacientului (modul de 100 de ore) și imunohematologie (modul de 16 ore);

8) monitorizarea și evaluarea activității de asistență hemotransfuzională, prin:

a) realizarea de către Centrul Național de Transfuzie a Sângelui a auditului extern al managementului organizațional, de calitate și al sângelui pacientului în cadrul instituției medico-sanitare prestatoare de servicii de asistență medicală;

b) monitorizarea activității asistenței hemotransfuzionale la nivel național, regional și instituțional, conform indicatorilor naționali de monitorizare și evaluare a asistenței hemotransfuzionale, corespunzător pentru sectorul de producere a produselor sanguine și aplicabilitatea clinică a produselor sanguine;

c) raportarea indicatorilor naționali de monitorizare și evaluare a asistenței

hemotransfuzionale entităților naționale, europene și organizațiilor internaționale abilitate în domeniu.

32. Asigurarea autoaprovizionării cu produse sanguine și a accesibilității la servicii de asistență hemotransfuzională, ce contribuie la reducerea mortalității premature și asigură accesul universal la servicii esențiale și atingerea țintelor 3.4 și 3.8 ale Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, se va realiza prin:

1) asigurarea autosuficienței de produse sanguine, prin:

a) stabilirea anuală a necesităților sistemului de sănătate privind produsele sanguine cu utilizare terapeutică, inclusiv materia primă pentru producerea preparatelor biomedicale și diagnostice sanguine;

b) realizarea programului de producere a produselor sanguine cu utilizare terapeutică și diagnostică în corespundere cu Nomenclatorul național al produselor sanguine umane pentru utilizare terapeutică și diagnostică și volumul de producere aprobat de Ministerul Sănătății;

c) revizuirea și menținerea rezervelor de produse sanguine (curente, materiale de stat și ale sistemului ocrotirii sănătății) în corespundere cu actele normative aprobate la nivel național în acest scop;

2) sporirea accesibilității la servicii de asistență hemotransfuzională, prin:

a) crearea în cadrul Centrului Național de Transfuzie a Sângelui a echipelor specializate pentru oferirea serviciilor de asistență hemotransfuzională, cu prestarea acestora în instituțiile medico-sanitare;

b) reglementarea prestării serviciilor de asistență hemotransfuzională oferite de echipa specialiștilor Centrului Național de Transfuzie a Sângelui prin aprobarea regulamentului de oferire a serviciilor, pregătirea specialiștilor de către Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, elaborarea costurilor serviciilor și a contractului-cadru de oferire a serviciilor de asistență hemotransfuzională instituțiilor medico-sanitare;

3) prestarea de către Centrul Național de Transfuzie a Sângelui a serviciilor specializate instituțiilor medico-sanitare și pacienților, respectiv a serviciilor de înaltă performanță de tratament aferent și de laborator (examinări imunohematologice, de depistare a markerilor infecțiilor hemotransmisibile, biologice etc.);

4) întreținerea bazei tehnico-materiale și a funcționalității instituțiilor responsabile de asigurarea serviciilor de producere a produselor sanguine, prin:

a) asigurarea condițiilor de dislocare și bună funcționare a tehnologiilor de recoltare a sângelui, producere a componentelor sanguine, testare de laborator a sângelui donat și a produselor sanguine, transportare, stocare și păstrare îndelungată în corespundere cu Ghidul european de preparare, utilizare și asigurare a calității componentelor sanguine emis de Directoratul european pentru calitatea medicamentelor și îngrijiri medicale al Consiliului

Europei pentru un centru de transfuzie a sângelui;

b) asigurarea condițiilor mobile de donare a sângelui și a componentelor sanguine realizate de Centrul Național de Transfuzie a Sângelui prin asigurarea cu transport (autovehicul) dotat pentru procesul de donare a sângelui și a componentelor sanguine;

c) asigurarea și dotarea cu tehnologii moderne pentru recoltarea de sânge și componente sanguine, producerea componentelor sanguine, testarea sângelui donat la markerii infecțiilor hemotransmisibile, imuno hematologie și controlul calității produselor sanguine, stocare, transportare, monitorizarea condițiilor de transportare și păstrare îndelungată a materiei prime și a produselor sanguine din sursele bugetare centralizate ale Ministerului Sănătății;

d) asigurarea cu consumabile, reagenți, teste, reactivi în corespundere cu tehnologiile din dotare și programul de producere a produselor sanguine aprobat de Ministerul Sănătății, inclusiv din sursele bugetare centralizate ale Ministerului Sănătății și Centrului Național de Transfuzie a Sângelui;

5) întreținerea bazei tehnico-materiale a instituțiilor medico-sanitare prestatoare de servicii medicale cu asistență hemotransfuzională, prin:

a) asigurarea condițiilor de dislocare a tehnologiilor unității serviciului de transfuzie a sângelui (secție/cabinet de transfuzie sanguină) din cadrul instituției medico-sanitare spitalicești în corespundere cu Ghidul european de preparare, utilizare și asigurare a calității componentelor sanguine emis de Directoratul european pentru calitatea medicamentelor și îngrijiri medicale al Consiliului Europei;

b) asigurarea și dotarea cu tehnologii moderne pentru examinarea sângelui pacienților recipienti de produse sanguine în imuno hematologie, hematologie și coagulogramă, precum și pentru stocarea, transportarea, monitorizarea condițiilor de transportare și păstrare îndelungată a produselor sanguine;

c) asigurarea cu consumabile, reagenți, teste, reactivi în corespundere cu tehnologiile din dotare și necesitățile instituției medico-sanitare în ceea ce privește asistența hemotransfuzională;

d) asigurarea accesibilității la serviciile de asistență hemotransfuzională, tratament aferent, servicii de laborator, prin contractarea serviciilor oferite de Centrul Național de Transfuzie a Sângelui;

6) revizuirea periodică a Sistemului informațional automatizat „Serviciul de Sânge” și dotarea cu echipamente/tehnică informațională și servicii pentru buna funcționalitate a acestuia.

33. Pentru dezvoltarea și menținerea continuă a donărilor voluntare de sânge și componente sanguine, inclusiv permanente, se propune:

1) dezvoltarea donărilor voluntare de sânge și componente sanguine prin fortificarea măsurilor de informare a populației;

a) organizarea campaniilor de informare a populației privind donarea voluntară de sânge și componente sanguine, respectiv prin elaborarea, editarea și distribuirea materialelor informaționale (postere, pliante) privind promovarea donărilor voluntare de sânge, plasmă, celule, a spoturilor de publicitate socială (video și audio) pentru donarea voluntară; derularea spoturilor în rețeaua audiovizuală națională și locală, rețelele publice de socializare;

b) asigurarea măsurilor de educație și informare continuă a elevilor, studenților și partenerilor în organizarea donării voluntare de sânge (instituțiilor mass-media (jurnaliștilor), preturilor/primăriilor, entităților subordonate altor autorități publice centrale, asociațiilor de voluntari și organizațiilor neguvernamentale);

2) dezvoltarea și menținerea voluntariatului în donarea de sânge și componente sanguine prin:

a) fidelizarea parteneriatelor între Ministerul Sănătății, Centrul Național de Transfuzie a Sângelui cu autoritățile publice locale din cadrul teritoriilor administrative de nivelurile întâi și al doilea, prestatorii de servicii de asistență medicală primară, tinerii din cadrul instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnic, angajații Ministerului Afacerilor Interne și ai structurilor forțelor de asigurare a ordinii publice, militarii și funcționarii din cadrul structurilor de apărare, angajații structurilor subordonate Ministerului Justiției, agenții economici, agenții de publicitate, instituțiile mass-media, organizațiile neguvernamentale și asociațiile de voluntari;

b) recrutarea și participarea populației la donarea voluntară de sânge;

c) sporirea accesibilității la donările voluntare de sânge și componente sanguine prin recrutarea activă și programarea populației la donarea voluntară de sânge și componente sanguine prin intermediul Centrului de apel (Call center) pentru donarea voluntară de sânge, cu oferirea posibilității pentru potențialul donator de a selecta locația de donare, tipul materiei de donare, și crearea la nivel național a mai multor puncte staționare de donare a sângelui;

3) creșterea numărului de donatori voluntari de sânge și componente sanguine, inclusiv permanenți, prin:

a) organizarea campaniilor sistematice de donări voluntare de sânge în parteneriat cu: autoritățile publice locale din cadrul teritoriilor administrative de nivelurile întâi și al doilea și prestatorii de asistență medicală primară; angajații și studenții instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnic; angajații structurilor forțelor de asigurare a ordinii publice, subordonate Ministerului Afacerilor Interne; militarii și funcționarii din structurile de apărare; angajații structurilor subordonate Ministerului Justiției; organizațiile neguvernamentale și asociațiile de voluntari;

b) organizarea evenimentelor de celebrare a Zilei Mondiale a Donatorului de Sânge, cu măsuri social-culturale de omagiere a donatorilor voluntari și permanenți;

c) asigurarea garanțiilor sociale pentru donatorii voluntari și permanenți de sânge și componente sanguine, în corespundere cu prevederile actelor normative aprobate în acest

scop la nivel național;

d) identificarea resurselor financiare (naționale și externe) pentru dezvoltarea pachetului de garanții sociale destinate donatorilor voluntari de sânge și componente sanguine neremunerați și permanenți.

IV. IMPACT

34. Prezentul Program este un document de politică publică, pe un termen de 5 ani, care urmează să fie implementat pentru a asigura accesul universal la servicii de sănătate, inclusiv protecția riscurilor financiare, accesul la servicii esențiale de sănătate de calitate și accesul la produse sanguine și servicii de transfuzie sanguină sigure, eficiente, de calitate, cu impact pentru sporirea calității vieții umane.

35. Implementarea prezentului Program se va desfășura în perioada 2023-2027, în baza Planului de acțiuni privind implementarea Programului național de securitate transfuzională și autoasigurare a țării cu produse sanguine pentru anii 2023-2027 (anexa nr. 1).

36. Se preconizează obținerea următoarelor rezultate:

1) consolidarea integrală (100%) a politicii naționale de siguranță transfuzională cu cerințele cadrului normativ al Uniunii Europene;

2) asigurarea cerințelor de siguranță și biosecuritate a produselor sanguine în asistența hemotransfuzională în 100% de donări și transfuzii sanguine;

3) menținerea sistemului de management al calității în asistența hemotransfuzională, astfel ca 95% dintre activități să fie realizate în corespundere cu documentele sistemului de management al calității ce reglementează domeniul vizat;

4) autoaprovizionarea țării cu produse sanguine și accesibilitatea la asistență hemotransfuzională vor permite ca 100% din hemotransfuzii să fie asigurate cu produse sanguine, conform prevederilor protocoalelor clinice naționale; menținerea rezervelor (de stat și medicale) în volumul stabilit;

5) numărul anual de donări voluntare de sânge și componente sanguine va fi nu mai mic de 98% din numărul total de donări, creșterea anuală cu 5% a numărului donatorilor voluntari permanenți în coraport cu numărul donatorilor permanenți înregistrați în anul precedent.

V. COSTURI DE IMPLEMENTARE

37. Estimarea generală a costurilor (anexa nr. 2) pentru realizarea Planului de acțiuni privind implementarea prezentului Program a fost efectuată în baza activităților identificate și formulate în Planul de acțiuni privind implementarea prezentului Program.

38. În procesul de estimare a costurilor s-a ținut cont de cost-beneficiul măsurilor de realizare a obiectivelor prezentului Program.

39. Instrumentele și sursele de finanțare a acțiunilor Programului sunt divizate în surse de finanțare interne și externe. Sursele interne de finanțare sunt bugetul de stat, fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală și bugetele locale. Mijloacele financiare provenite din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală reprezintă resursele instituției medico-sanitare, obținute în temeiul legislației, conform contractelor încheiate cu Compania Națională de Asigurări în Medicină. Finanțarea externă se constituie din asistență tehnică, inclusiv granturi și donații, acordată de organizațiile internaționale și donatori.

40. Evaluarea suportului financiar pentru realizarea măsurilor incluse în Planul de acțiuni privind implementarea prezentului Program se va face anual, cu înaintarea propunerilor precizate în proiectele anuale ale bugetelor respective.

41. Costul estimativ al prezentului Program este de 777 735,07 mii de lei stabilit pentru fiecare an, în funcție de resursele financiare și nonfinanciare (donații de servicii oferite de instituțiile mass-media, organizații, agenți economici), sursa de finanțare (bugetul de stat - 691 557,73 mii de lei, inclusiv mijloace bănești intrate legal în posesia instituției din donații, sponsorizări și alte surse, fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală - 55 042,49 mii de lei, bugetele locale - 1 403,85 mii de lei, și donații de servicii oferite de instituțiile mass-media, organizații, agenți economici - 29 731,0 mii de lei) și obiectivele specifice conform tabelului de mai jos. Tabelul cuprinde costul estimat pentru fiecare an de implementare, în funcție de categorie, sursă de finanțare și valorile cumulative ale costurilor preconizate pentru activitățile Programului.

Tabel

**Estimarea surselor pentru realizarea Programului național
de securitate transfuzională și autoasigurare a țării
cu produse sanguine pentru anii 2023-2027**

mii lei

Nr. crt.	Finanțare conform:	2023	2024	2025	2026	2027	TOTAL
1.	Tip resurse total, din care:	136005,51	173755,72	150237,68	158152,53	159583,63	777735,07
1.1.	financiare	130293,51	167729,52	144240,08	152154,93	153586,03	748004,07
1.2.	nonfinanciare	5712,00	6026,20	5997,60	5997,60	5997,60	29731,00
2.	Tip sursă, din care:	136005,51	173755,72	150295,68	158152,53	159583,63	777735,07
2.1.	bugetul de stat, din care:	119448,92	156288,52	132853,13	140767,98	142199,18	691557,73
2.1.1.	mijloace bănești intrate legal în posesia instituției din donații, sponsorizări și alte surse	112,25	58,3	58,0	58,0	58,0	344,55

2.2.	fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	10574,84	11156,5	11103,75	11103,75	11103,65	55042,49
2.3.	bugetele locale	269,75	284,50	283,20	283,20	283,20	1403,85
2.4.	donății de servicii oferite de instituțiile mass-media, organizații, agenți economici	5712,00	6026,20	5997,60	5997,60	5997,60	29731,0
3.	Obiective specifice total, din care:	136005,51	173755,72	150237,68	158152,53	159583,63	777735,07
3.1.	Obiectivul specific 1: consolidarea integrală (100%) a politicii naționale de siguranță transfuzională cu cerințele cadrului normativ al Uniunii Europene până în anul 2027						
3.1.1.	Tip resurse total, din care:	0	0	0	0	0	0
3.1.1.1.	financiare	0	0	0	0	0	0
3.1.1.2.	nonfinanciare	0	0	0	0	0	0
3.1.2.	Tip sursă, din care:	0	0	0	0	0	0
3.1.2.1.	bugetul de stat, din care:	0	0	0	0	0	0
3.1.2.1.1.	mijloace bănești intrate legal în posesia instituției din donații, sponsorizări și alte surse	0	0	0	0	0	0
3.1.2.2.	fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	0	0	0	0	0	0
3.1.2.3.	bugetele locale	0	0	0	0	0	0
3.1.2.4.	donății de servicii oferite de instituțiile mass-media, organizații, agenți economici	0	0	0	0	0	0
3.2.	Obiectivul specific 2: realizarea a 95% din activitățile asistenței hemotransfuzionale în corespundere cu documentele sistemului de management al calității ce reglementează acest domeniu, până în anul 2027						
3.2.1.	Tip resurse total, din care:	432,31	454,57	662,15	452,15	452,15	2453,33
3.2.1.1.	financiare	432,31	454,57	662,15	452,15	452,15	2453,33
3.2.1.2.	nonfinanciare	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.2.	Tip sursă, din care:	432,31	454,57	662,15	452,15	452,15	2453,33
3.2.2.1.	bugetul de stat, din care:	140,97	147,17	356,20	146,20	146,20	936,74

3.2.2.1.1.	mijloace bănești intrate legal în posesia instituției din donații, sponsorizări și alte surse	56,5	0,00	0,00	0,00	0,00	56,50
3.2.2.2.	fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	291,34	307,40	305,95	305,95	305,95	1516,59
3.2.2.3.	bugetele locale	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.2.4.	donatii de servicii oferite de instituțiile mass-media, organizații, agenți economici	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.3.	Obiectivul specific 3: asigurarea autoaprovizionării cu produse sanguine și a accesibilității la servicii de asistență hemotransfuzională, astfel ca, până în anul 2027, 100% din hemotransfuzii să fie asigurate cu produse sanguine, conform prevederilor protocoalelor clinice naționale						
3.3.1.	Tip resurse total, din care:	120785,70	157585,5	134049,23	142174,08	143433,98	698028,49
3.3.1.1.	financiare	120785,70	157585,5	134049,23	142174,08	143433,98	698028,49
3.3.1.2.	nonfinanciare	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.3.2.	Tip sursă, din care:	120785,70	157585,5	134049,23	142174,08	143433,98	698028,49
3.3.2.1.	bugetul de stat, din care:	110502,20	146736,40	123251,43	131376,28	132636,28	644502,59
3.3.2.1.1.	mijloace bănești intrate legal în posesia instituției din donații, sponsorizări și alte surse	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.3.2.2.	fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	10283,50	10849,10	10797,80	10797,80	10797,78	53525,90
3.3.2.3.	bugetele locale	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.3.2.4.	donatii de servicii oferite de instituțiile mass-media, organizații, agenți economici	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.4.	Obiectivul specific 4: dezvoltarea și menținerea continuă a donărilor voluntare de sânge și componente sanguine, cu un număr total de donări voluntare nu mai mic de 98% până în anul 2027 și o creștere anuală cu 5% a numărului donatorilor voluntari permanenți						
3.4.1.	Tip resurse total, din care:	14787,50	15715,65	15526,30	15526,30	15697,50	77253,25
3.4.1.1.	financiare	9075,5	9689,45	9528,70	9528,70	9699,90	47522,25
3.4.1.2.	nonfinanciare	5712,0	6026,2	5997,60	5997,60	5997,60	29731,0
3.4.2.	Tip sursă, din care:	14787,50	15715,65	15526,30	15526,30	15667,10	77253,25
3.4.2.1.	bugetul de stat, din care:	8805,75	9404,95	9245,50	9245,50	9416,70	46118,40

3.4.2.1.1.	mijloace bănești intrate legal în posesia instituției din donații, sponsorizări și alte surse	55,75	58,30	58,0	58,0	58,0	288,05
3.4.2.2.	fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.4.2.3.	bugetele locale	269,75	284,50	283,20	283,20	283,20	1403,85
3.4.2.4.	donatii de servicii oferite de instituțiile mass-media, organizații, agenți economici	5712,00	6026,50	5997,60	5997,60	5997,60	29731,00

VI. RISCURI DE IMPLEMENTARE

42. Instabilitatea politică ar putea amenința punerea în aplicare a obiectivelor specifice ale Programului ca urmare a deciziilor de management incoerente și a modificărilor pozițiilor-cheie din cadrul autorităților publice centrale și locale.

43. Implicarea insuficientă a responsabililor și a partenerilor în realizarea obiectivelor Programului va avea un impact negativ asupra realizării indicatorilor și a termenelor de implementare a acestuia.

44. Devalorizarea monedei naționale în cadrul sistemului financiar-bancar va reduce veniturile la bugetul public național și, corespunzător, la bugetul de stat, ceea ce va afecta sustenabilitatea capacităților de finanțare a Programului și de acoperire a autosuficienței cu consumabile, reagenți, teste, din cauza creșterii costului acestora, situație generată de faptul că aceste bunuri se importă în țara noastră sau de incapacitatea sistemului de achiziții publice în sistemul de sănătate.

45. Situațiile menționate mai sus pot duce la o aprovizionare insuficientă și incontinuuă cu produse sanguine, cu impact asupra calității serviciilor medicale prestate pacienților și a securității hemotransfuzionale și se califică ca urgență de sănătate publică.

46. Măsurile de diminuare sau înlăturare a riscurilor de nerealizare a prezentului Program urmează a fi direcționate pe pozițiile-cheie ale Programului, și anume asigurarea autoaprovizionării țării cu produse sanguine și menținerea securității transfuzionale, parte componentă a securității naționale. Efectul declanșării riscurilor cu impact asupra neasigurării volumului suficient de produse sanguine și biosiguranța acestora se califică ca urgență în sănătate publică, deciziile Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică fiind concentrate pe:

1) mobilizarea populației la donarea de sânge/componente sanguine, asigurând numărul necesar de donatori, cu implicarea tuturor responsabililor și partenerilor în menținerea continuă a donărilor voluntare de sânge și componente sanguine;

2) identificarea soluțiilor la nivel național pentru acoperirea necesităților reale de produse sanguine ale sistemului de sănătate și de menținere a rezervei medicale și de stat;

3) identificarea mijloacelor financiare în bugetul de stat prin redistribuirea între programe naționale în domeniul sănătății.

VII. AUTORITĂȚI/INSTITUȚII RESPONSABILE

47. Autoritatea responsabilă de realizarea prezentului Program este Ministerul Sănătății, în parteneriat cu Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Culturii, Compania Națională de Asigurări în Medicină, autoritățile administrației publice locale, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”, personalul medical cu studii medii de specialitate, organizațiile neguvernamentale naționale și internaționale, asociațiile de profesioniști și voluntari, instituțiile mass-media.

VIII. PROCEDURI DE RAPORTARE

48. Indicatorii de monitorizare a Programului sunt menționați în Planul de acțiuni privind implementarea prezentului Program și vor fi raportați anual.

49. Activitatea de monitorizare a prezentului Program va avea un caracter sistematic și continuu și se va desfășura pe toată perioada de realizare, incluzând colectarea și analiza informațiilor și a datelor de monitorizare a indicatorilor, identificarea erorilor sau a efectelor neprevăzute, precum și operarea eventualelor corectări de conținut și de formă în măsurile planificate.

50. Monitorizarea se va efectua în baza indicatorilor de monitorizare care vor permite urmărirea și evaluarea în dinamică a procesului de realizare a obiectivelor Programului.

51. Autoritățile/instituțiile responsabile de realizarea Programului vor raporta indicatorii de monitorizare Centrului Național de Transfuzie a Sângelui, instituție din subordinea Ministerului Sănătății, anual, până la data de 25 februarie. Ministerul Sănătății va prezenta Guvernului, până la 1 aprilie, raportul anual de progres cu privire la realizarea prevederilor Programului nominalizat, raportul de evaluare intermediară în semestrul I al anului 2025 și raportul de evaluare finală în semestrul I al anului 2028.

52. În scopul asigurării transparenței proceselor de implementare a prezentului Program, rapoartele anuale de evaluare, precum și raportul final de evaluare vor fi publicate pe pagina web a Ministerului Sănătății și a Centrului Național de Transfuzie a Sângelui.

[anexa nr.1](#)

[anexa nr.2](#)